

EUROPSKI IZBORI

6. - 9. LIPNJA 2024.

EDUKATIVNI
MATERIJALI

#ISKORISTI
SVOJ GLAS

EUROPSKI-IZBORI.EU

© Europska unija, 2024.

Umnožavanje je dopušteno uz navođenje izvora.

Fotografije i ilustracije: © Europski parlament, gettyimages

Autor: Odjel za informiranje mladih, Glavna uprava za komunikaciju, Europski parlament

Kontakt: youth@europarl.europa.eu

SADRŽAJ

SVRHA OVIH MATERIJALA	3
STRUKTURA	3
INTERAKCIJA JE KLJUČ	3
1. CJELINA ZAŠTO TREBATE GLASATI NA EUROPSKIM IZBORIMA 2024.?	5
2. CJELINA DEZINFORMACIJE.....	9
3. CJELINA KAKO EU UTJEČE NA MOJ ŽIVOT?	13
4. CJELINA KOJA JE ULOGA EUROPSKOG PARLAMENTA?.....	17
5. CJELINA KAKO POSTATI AKTIVAN EUROPSKI GRAĐANIN?	21
6. CJELINA MLADI NA DJELU	25

SVRHA OVIH MATERIJALA

Svrha ovog obrazovnog alata je omogućiti jednostavan **pristup obrazovnim resursima** koji vam mogu pomoći kod objašnjavanja mladima prednosti Europske unije, ulogu Europskog parlamenta i **važnost glasanja na europskim izborima**.

STRUKTURA

Materijali su podijeljeni u **šest cjelina**. Svaka cjelina sastoji se od četiri dijela. To su: uvod u temu, pitanja za raspravu u plavom okviru koja vam mogu poslužiti da započnete razgovor s mladima, popis edukativnih resursa za produblјivanje rasprave i kratki kviz. Pored svakog resursa navedeno je predviđeno trajanje.

INTERAKCIJA JE KLJUČ

Resursi navedeni u ovim materijalima mogu se slobodno kombinirati tako da se mladima ostavi dovoljno prostora za **komentiranje, iznošenje vlastitih zamisli ili postavljanje pitanja**.

Za pripremu rasprave najbolje je krenuti od tema do kojih je mladima stalo. Također je dobro razmisliti o **konkretnim rezultatima** za mlade koji se žele postići na kraju aktivnosti, kao što je registriranje na internetskim stranicama o izborima radi dobivanja podsjetnika za glasanje, pridruživanje mreži zajednoza.eu, pokretanje razgovora o izborima s članovima obitelji i prijateljima itd. (vidi također 6. cjelinu – *Mladi na djelu*)

Za što aktivnije uključivanje i ohrabrivanje mladih te postizanje trajnijeg učinka vrijedi razmisliti o tome da se odabere format koji potiče na sudjelovanje.

- ▶ **Rasprava se može voditi dok sudionici sjede u krugu** kako bi svi bili na istoj razini i mogli vidjeti jedni druge. Pročitajte više o sjedenju u krugu tijekom nastave (samo na engleskom jeziku) ili potražite na internetu primjere takvog načina rada.
- ▶ Za organiziranje radionica **možete se poslužiti modelom World Café**. Saznajte više o modelu World Café (samo na engleskom jeziku).
- ▶ Rezultate radionica zabilježite primjenom tehnika grafičkog bilježenja.
- ▶ Širok raspon neslužbenih edukativnih materijala dostupan je na internetskim stranicama mreže SALTO-YOUTH, europske mreže resursnih centara koji rade na prioritnim područjima EU-a koja se odnose na mlade.

Preuzmite digitalnu verziju edukativnih materijala kako biste imali pristup svim poveznicama.

1. CJELINA ZAŠTO TREBATE GLASATI NA EUROPSKIM IZBORIMA 2024.?

Europski izbori održat će se između 6. i 9. lipnja 2024.¹ Ti se izbori od 1979. održavaju svakih pet godina. Riječ je o najvećem transnacionalnom festivalu demokracije u svijetu i jedinom primjeru u kojem građani iz 27 različitih zemalja zajedno biraju svoje predstavnike za jedan zajednički parlament.

Glasanje je uvijek važno, bilo na lokalnoj, nacionalnoj ili europskoj razini. To je izvrsna prilika da građanke i građani izraze svoje mišljenje o temama do kojih im je stalo. Europski izbori nisu referendum o EU-u – oni funkcioniraju na isti način kao i nacionalni izbori jer je riječ o sučeljavanju različitih stajališta i prijedloga. Što više ljudi glasa, to će u predstojećem sazivu Europskog parlamenta biti bolje zastupljena različita stajališta pa će rasprave u Parlamentu odražavati sva stajališta prisutna u našim europskim društvima.

Kao i u slučaju nacionalnih izbora, europski izbori važni su iz dva glavna razloga:

- ▶ **Odluke Europskog parlamenta izravno i stvarno utječu na svačiji život** (*vidi 3. cjelinu – Kako EU utječe na moj život?*). Sve te odluke počinju glasanjem. Moglo bi se reći da oni koji ne glasuju žive kako netko drugi odlučuje i, zapravo, u nekoj tuđoj demokraciji.
- ▶ **Demokracija se nikada ne smije uzimati zdravo za gotovo.** Njezina izgradnja zajedničko je postignuće, a njezino očuvanje zajednička odgovornost u kojoj svatko ima ulogu. Demokracija se također nikada ne smije smatrati završenim projektom. Uvijek se može poboljšati. Što više građana glasa, to je naša demokracija jača.

Budućnost europskog projekta ovisi o mladima, njihovoj spremnosti da prihvate europski identitet i aktivnom sudjelovanju u europskom političkom procesu (*vidi 5. cjelinu – Kako postati aktivan europski građanin?*).

Glasanje kao oblik političkog angažmana ima ključnu važnost te **valja s mladima raspravljati o tome zašto je važno glasati.**

1. Na internetskim stranicama o [europskim izborima](#) pronaći ćete sva pravila glasanja u zemlji podrijetla ili boravišta.

Mladi bi mogli reći da **žele** glasati jer:

- ▶ **Žele dati glas za demokraciju:** Demokracija počinje s ljudima: mi smo ti koji pokreću promjene glasanjem na europskim izborima, a odluke koje se tamo donose utječu na naše živote. Ako ljudi aktivno ne sudjeluju, nemaju priliku utjecati na budućnost. Usto, europska parlamentarna demokracija gubi na snazi, a njezine vrijednosti gube na značenju. Europski parlament neprestano se zalaže za poboljšanje demokratskih prava i poštovanje vrijednosti EU-a, kao što su mir, sloboda, vladavina prava, prava manjina ili rodna ravnopravnost.
- ▶ **Zakoni EU-a izravno utječu na njihov svakodnevni život:** Europski parlament donosi zakone koji izravno utječu na 447 milijuna ljudi u EU-u (rodna ravnopravnost, klima, jedinstveno tržište itd. – *vidi 3. cjelinu – Kako EU utječe na moj život?*). Glas mladih odlučit će o tome koji će ih zastupnici u Europskom parlamentu predstavljati tijekom izrade novih zakona i utjecat će na izbor Europske komisije. Te će odluke oblikovati svakodnevni život mladih, kao i živote mnogih drugih.
- ▶ **Žele se uhvatiti u koštac s globalnim izazovima** koji ih okružuju (klimatske promjene, javno zdravlje, gospodarstvo i zapošljavanje, sigurnost i mir itd.) i na koje nijedna država članica EU-a ne može sama uspješno odgovoriti. Žele iskoristiti svoj glas kako bi odredili smjer kojim bi EU trebao ići u pogledu tih izazova.

Mladi bi mogli reći da **ne žele** glasati jer:

- ▶ **Ne znaju za koga glasati.** Potaknite ih da se informiraju i pročitaju programe političkih stranaka na internetu i da razgovaraju sa svojim bližnjima ili posjete internetske stranice elections.europa.eu kako bi saznali više o klubovima zastupnika u Europskom parlamentu i za što se oni zalažu.
- ▶ **Smatraju da je politika prljav posao i ne žele se uključiti.** Objasnite da politiku ne čine samo izborna kampanja i svađe političara. Riječ je i o raspravama o klimatskim promjenama, održivom gospodarstvu, izvorima energije, budućnosti rada, minimalnim plaćama i javnim politikama koje će se financirati iz proračuna EU-a.
- ▶ **Smatraju da je sudjelovanje na izborima opterećenje.** Istaknite da će za glasanje morati odvojiti samo *nekoliko minuta* svoga života, koji u prosjeku traje 80 godina!
- ▶ **Politika ih ne zanima.** Pitajte ih zanima li ih budućnost njihovih bližnjih, vlastita budućnost i budućnost planeta? Ako je odgovor potvrđan, politika ih zapravo zanima.
- ▶ **Ne vjeruju da je njihov glas bitan.** Tražite da vam daju argumente! Svaki je glas važan, i to na svim izborima – lokalnim, parlamentarnim ili predsjedničkim. Na nedavnim glasovanjima, kao što su referendum o Brexitu ili predsjednički izbori u SAD-u, razlika između opcija/kandidata bila je svega 2 – 4 postotna boda. Pogledajte samo primjer Brexita: na tom referendumu glasalo je znatno manje mladih nego starijih i pobijedila je opcija napuštanja EU-a, na razočaranje mladih – svaki glas stoga ima težinu.

PITANJA ZA RASPRAVU

- ▶ Kada ste prvi put glasali i zašto? Kada su idući izbori na kojima možete glasati? Kako biste potaknuli svoje prijatelje da glasaju?
- ▶ U prošlosti nisu svi mogli glasati: u Europi su, primjerice, žene stjecale pravo glasa u razdoblju od 1906. do 1974., a do 1970-ih dobna granica za glasanje bila je 21 godina, a ne 18. Odluka o tome tko može glasati društveni je dogovor koji se s vremenom mijenja. Dobna granica za glasanje na predstojećim europskim izborima u Grčkoj spuštana je na 17 godina, a četiri zemlje (Belgija, Njemačka, Malta i Austrija) spustile su je na 16 godina. Smatrate li daju treba spustiti u svim državama članicama EU-a i zašto?
- ▶ Kada određeni dijelovi stanovništva nemaju mogućnost glasanja ili ako ljudi ne mogu slobodno izraziti svoje mišljenje, kakav to utjecaj ima na društvo, posebno u pogledu prava i zastupljenosti?
- ▶ Koji su izazovi koje nijedna država članica EU-a ne može riješiti sama?

EDUKATIVNI MATERIJALI:

- ▶ elections.europa.eu: Na internetskim stranicama europskih izbora objašnjeno je kako funkcioniraju izbori, među ostalim u vidu kratkih videozapisa u trajanju od jedne minute, te su navedene sve relevantne informacije o tome kako glasati. Nudi se mogućnost registracije za dobivanje podsjetnika za glasanje. Na stranicama će biti prikazani i rezultati izbora. (10 minuta)
- ▶ zajednoza.eu zajednica je ljudi kojima je stalo do demokracije i žele joj dati stvarno značenje u kontekstu nadolazećih europskih izbora. Ta zajednica povezuje ljude iz čitave Europe kojima se daje mogućnost da se sastaju, razmjenjuju znanja i stežu nove vještine te da istodobno potaknu druge da izađu na izbore 2024. Prijavite se sa svojom skupinom mladih i uključite se. (5 – 45 minuta)
- ▶ [Edukativni materijali o izložbi „Umjetnost u demokraciji“](#): U materijalima o izložbi „Umjetnost u demokraciji“ tema demokracije i demokratskih vrijednosti istražuje se kroz stvaralaštvo suvremenih europskih umjetnika. Ponuđena je edukativna cjelina o estetici i iskustvenom učenju. (15 – 60 minuta)

Pristup svim resursima

KVIZ

1. Kada će se održati europski izbori?

- a. 9. lipnja 2024. (u Hrvatskoj)
- b. 9. svibnja jer je to Dan Europe
- c. tek 2025.
- d. datum još nije utvrđen

2. Europski izbori održavaju se:

- a. svakih 5 godina
- b. svake 2 godine
- c. svakih 7 godina
- d. svake 4 godine

3. U demokraciji:

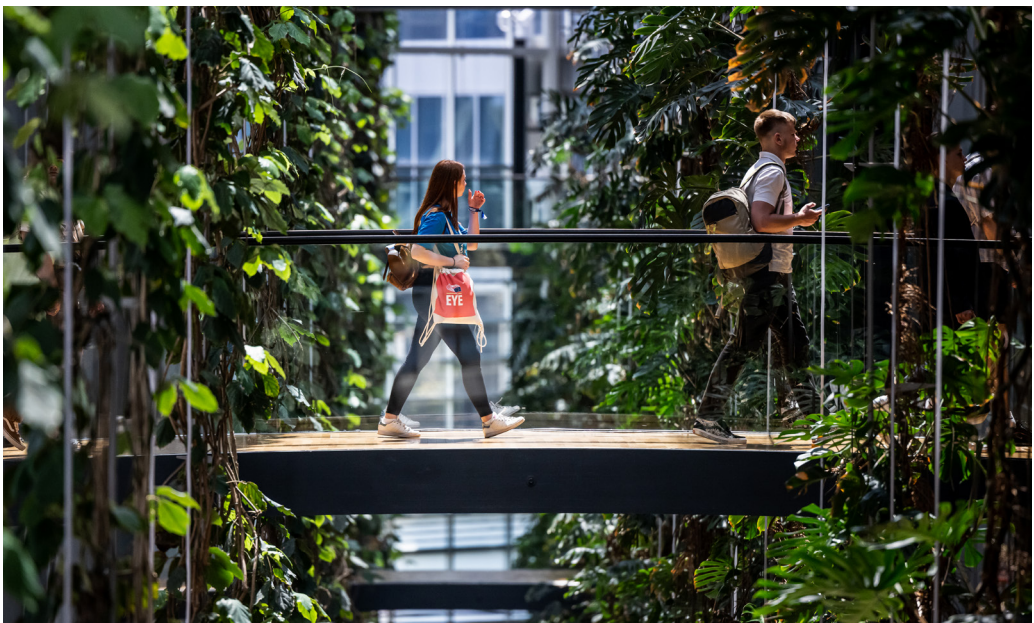
- a. ljudi mogu slobodno izražavati mišljenja
- b. odluke ne donosi samo jedna osoba
- c. ljudi mogu osporavati odluke s kojima se ne slažu
- d. sve od navedenoga

2. CJELINA DEZINFORMACIJE

Većina mladih danas pristupa vijestima na društvenim mrežama, internetskim platformama i putem izravnih poruka. Taj novi oblik informiranja otvara vrata pokušajima dezinformiranja. Lažne glasine, polovične istine i namjerne laži osmišljene da se ljude zavara oduvijek su prisutne. Međutim, raširena upotreba društvenih mreža pogoršala je stanje. **Oni koji stvaraju i šire dezinformacije čine to kako bi zavarali ljude i izmanipulirali ih u političke ili ekonomske svrhe.** Njihove dezinformacije promiču:

- ▶ **botovi:** automatizirani računi koji mogu ulaziti u interakcije na internetu i često se pretvaraju da su stvarna osoba
- ▶ **trolovi:** osobe koje šire određenu propagandu ili maltretiraju, ometaju ili zbunjuju sudionike internetskih rasprava
- ▶ obični građani, koji su prevarom navedeni na to da podrže ili podijele neki sadržaj, primjerice jer se u njemu prepoznaju zbog bijesa ili straha; studije pokazuju da takve **dezinformacije imaju tendenciju širiti se mnogo brže od činjeničnog, provjerenog sadržaja.**

Istodobno su tehnike skretanja pozornosti, zbunjivanja ili zavaravanja ljudi postale sofisticiranije. Na primjer, krivotvoreni videozapisi, fotografije i zvučni zapisi izrađeni upotrebom umjetne inteligencije, tzv. **uvjerljivi krivotvoreni sadržaji (engl. deep fakes)**, služe tome da se primatelje uvjeri da su pojedini ljudi rekli ili učinili nešto što nisu.

Ponekad širitelji dezinformacija nastoje povećati raskol i polarizirati raspravu. Iskorištavaju strahove ljudi da različite skupine okrenu jedne protiv drugih i onemogućuju demokratsku raspravu. Potkopavanjem povjerenja u medije, institucije i jedni druge **dezinformacije diskreditiraju i destabiliziraju demokratske sustave**. Suzbijanje dezinformacija stoga je ključno za očuvanje demokracije.

EU vrlo ozbiljno shvaća problem dezinformiranja. Europski parlament donio je nove zakone za borbu protiv dezinformacija, kao što je [Akt o digitalnim uslugama](#), kako bi se regulirala internetska sfera i ograničilo širenje dezinformacija.

Svatko može doprinijeti borbi protiv dezinformiranja tako da (se):

- ▶ informira o temi;
- ▶ bude na oprezu od alata i tehnika kojima se želi zavarati ljude;
- ▶ zastane i dobro razmisli prije podržavanja ili dijeljenja sadržaja pronađenog na internetu;
- ▶ podijeli svoje znanje s prijateljima i obitelji.

PITANJA ZA RASPRAVU

- ▶ Što su dezinformacije? Zašto je to problem za vas kao građane, društvo i demokratski sustav?
- ▶ Kako dezinformacije mogu utjecati na izbore?
- ▶ Što EU i naša zemlja poduzimaju u borbi protiv dezinformacija? Tko na tome radi – tijela vlasti, civilno društvo, mediji, oni koji provjeravaju činjenice? Saznajte tko je aktivan u našoj zemlji.
- ▶ Kako uočiti dezinformacije? Na koje znakove treba pripaziti?
- ▶ Što možete učiniti da se ograniči širenje dezinformacija?
- ▶ Što učiniti ako uočite dezinformacije?

EDUKATIVNI MATERIJALI:

- ▶ Kompas za prepoznavanje dezinformacija „Kako prepoznati lažne vijesti“ – [vodič Europskog parlamenta u osam koraka](#) o tome kako uočiti dezinformacije (10 minuta).
- ▶ [Edukativni materijali „Demokracija EU-a na djelu“](#) sadržavaju vježbu o medijskoj pismenosti koja uči mlade kako da prepoznaju potencijalno manipulativni sadržaj te im omogućuje raspravu o tome kako ne povjerovati u njega (55 minuta).
- ▶ [Prepoznajte i suzbijte dezinformacije](#) – edukativni materijali Europske komisije koji sadržavaju prilagodljivu prezentaciju u PowerPointu (s primjerima iz stvarnog života i grupnim vježbama) i upute za nastavnike (45 – 100 minuta).
- ▶ [„Smjernice za učitelje, nastavnike i druge odgojno-obrazovne djelatnike o suzbijanju dezinformacija i promicanju digitalne pismenosti putem obrazovanja i osposobljavanja“](#). Riječ je o smjernicama Europske komisije koje sadržavaju praktične savjete, planove aktivnosti, informacije o temama i upozorenja koja se temelje na tome što funkcionira kad je riječ o digitalnoj pismenosti te obrazovanju i osposobljavanju (do 45 minuta po aktivnosti).
- ▶ [Centri Europskog opservatorija za digitalne medije](#) – postoje u svim državama članicama EU-a te među ostalim organiziraju aktivnosti u području medijske pismenosti na državnoj ili međunarodnoj razini;
- ▶ Na stranicama [EUvsDisinfo](#), kojima upravlja Služba Europske unije za vanjsko djelovanje, razotkrivaju se proruskе dezinformacije i propaganda. U ponudi je platforma za učenje s korisnim alatima, igrama, podcastima i drugim resursima za stvaranje ili jačanje otpornosti na dezinformacije (dostupno na samo 13 jezika među kojima su i sljedeći jezici EU-a: ES, DE, EN, FR, IT, PL i RO)

KVIZ

1. **Dezinformacije su lažni ili obmanjujući sadržaj:**
 - a. koji se širi s namjerom zavaravanja
 - b. koji se širi radi ostvarenja ekonomske ili političke koristi
 - c. koji može nanijeti štetu javnosti
 - d. **sve od navedenoga**

2. **Koliko građana EU-a vjeruje da je barem nekoliko puta u posljednjih sedam dana bilo izloženo dezinformacijama?²**
 - a. 61 %
 - b. 71 %
 - c. 81 %
 - d. 45%

3. **Kako se zaštititi od dezinformacija?**
 - a. prestanite se informirati
 - b. što prije podržite ili dijelite informacije koje pronađete na internetu kako ne biste potpali pod krivi utjecaj
 - c. budite na oprezu od alata i tehnika kojima vas se želi zavarati
 - d. ništa od navedenoga

2. [Istraživanje Eurobarometra o medijima i novostima iz 2022.](#) (travanj – svibanj 2022.) – postotak je kombinacija odgovora „ponekad”, „često” i „vrlo često”)

3. CJELINA

KAKO EU UTJEČE NA MOJ ŽIVOT?

Ponekad je teško spoznati na koliko ljudi utječe ishod europskih izbora. Međutim, proteklih se godina u brojnim navratima pokazalo kako odluke Europskog parlamenta izravno utječu na sve: velike zemlje i male lokalne zajednice, moćne korporacije i nova *start-up* poduzeća, kako na svjetskoj tako i na lokalnoj razini. **Zakonodavstvo EU-a bavi se onime što je važno većini ljudi:** okolišem, sigurnošću, migracijama, socijalnim politikama, pravima potrošača, gospodarstvom, vladavinom prava i mnogim drugim temama. **Danas sve važne nacionalne teme imaju i europsku dimenziju.**

Države članice EU-a postupno su davale ovlasti i zadaće Europskoj uniji u pogledu donošenja odluka u mnogim područjima u kojima imaju veći utjecaj na pregovore kada nastupaju zajednički. Stoga se **oko 70 % ukupnog nacionalnog zakonodavstva utvrđuje na razini EU-a**, a Europski parlament suzakonodavac je koji brani interese europskih građana.

U nastavku se navode samo neka od različitih područja koja su regulirana pravom Unije i u kojima je Parlament odigrao bitnu ulogu u prošlom parlamentarnom sazivu:

- ▶ Sloboda kretanja – mogućnost putovanja, studiranja i rada u inozemstvu
 - Više proračunskih sredstava za [program Erasmus+](#)
 - Inicijativa za putovanje [DiscoverEU](#)
 - [Besplatan roaming](#) u inozemstvu

- ▶ Gospodarstvo i radna mjesta
 - Zajednički standardi za pristojne [minimalne plaće](#) u svim zemljama EU-a do 2024.
 - Jednaka prava i mogućnosti za žene ([plaća](#) i [rukovodeći položaji](#))

- ▶ Klimatska politika, obnova prirode, čisti zrak (sve što se ne „zaustavlja“ na nacionalnim granicama)
 - Jasni ciljevi za postizanje [klimatske neutralnosti do 2050.](#)
 - [Jedinstveni punjač](#) s priključkom USB tipa C za mobilne telefone, prijenosna računala i druge male elektroničke uređaje

- ▶ Demokratske vrijednosti, kao što su sloboda mišljenja ili govora
 - Niz pravila i načela za [društvene mreže](#) ili [umjetnu inteligenciju](#)

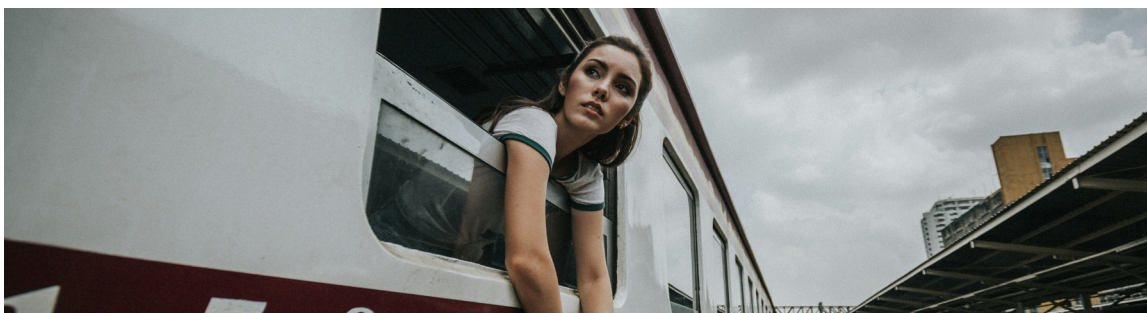
PITANJA ZA RASPRAVU

- ▶ U kojim područjima vašeg života djeluje Europska unija? Imate li konkretne primjere utjecaja EU-a na vaš život u svojoj blizini?
- ▶ Da EU ne postoji, što bi vam najviše nedostajalo? Koje pitanje još nije riješeno, odnosno čime bi se zastupnici u sljedećem sazivu Europskog parlamenta trebali pozabaviti?
- ▶ EU prosječno košta manje od 1 € dnevno po osobi. Što možete s jednim eurom? Što možete učiniti zajedno sa svim svojim prijateljima ako svi donirate 1 euro? Na što bi Europska unija trebala trošiti proračunska sredstva?

EDUKATIVNI MATERIJALI:

- ▶ [Kanal Europskog parlamenta na YouTubeu](#) sadržava dvominutne videozapise o djelovanju EU-a u vezi s temama kao što su klimatske promjene, ljudska prava, zdravlje ili gospodarstvo (*do 5 minuta*).
- ▶ [Vremenska crta EP-a – Ključne etape EU-a u borbi za prava žena](#) (*dvominutni video*) nakon čega slijedi popis mjera koje je EP poduzeo do 2021. radi veće rodne ravnopravnosti (*15 minuta*).
- ▶ [Obrazovni alat „Europe@school – Aktivne nastavne jedinice o Europskoj uniji”](#) sadržava igru „EU u svakodnevnom životu” s konkretnim primjerima zakonodavstva EU-a (*20 minuta*).
- ▶ Na internetskoj stranici [„Što Europa čini za mene”](#) izneseni su konkretni primjeri onoga što je Unija učinila, koji se mogu filtrirati po regijama, područjima života i odabranim područjima politika (*15 – 60 minuta*).

KVIZ

1. EU želi postići klimatsku neutralnost do:

- a. 2030.
- b. 2050.
- c. 2040.
- d. ništa od navedenoga

2. Kada putujem unutar EU-a, mogu:

- a. upotrebljavati svoj telefon bez plaćanja dodatnih naknada
- b. dobiti zdravstvenu skrb pod istim uvjetima kao i lokalno stanovništvo
- c. ako imam 18 godina, dobiti besplatnu propusnicu za putovanje i lokalne popuste
- d. sve od navedenoga

3. Dvije od četiri izjave o programu Erasmus+ točne su:

- a. Pomaže mladima da studiraju u vlastitoj zemlji.
- b. Namijenjen je samo sveučilišnim studentima i ne uključuje druge načine učenja.
- c. Pruža mogućnosti za partnerstva među školama, sveučilištima i organizacijama iz drugih država članica EU-a.
- d. Uključuje područja kao što su socijalna skrb, okoliš, kultura, mladi, sport i razvojna suradnja.

4. CJELINA KOJA JE ULOGA EUROPSKOG PARLAMENTA?

Virtualna igra uloga

Europski parlament jedino je izravno izabrano tijelo EU-a. Svakih pet godina **450 milijuna Europljana** bira zastupnike u Europskom parlamentu kao svoje predstavnike. Zastupnici rade u njihovo ime te raspravljaju, oblikuju i donose zakone o pitanjima koja su ključna za svakodnevni život ljudi. Parlament:

- ▶ brani slobodu, jednakost i vladavinu prava u cijelom EU-u
- ▶ promiče demokraciju, poštene izbore i ljudska prava u cijelom svijetu
- ▶ bira predsjednika Europske komisije i brine se da institucije EU-a pravilno obavljaju svoj posao
- ▶ kontrolira kako se troši novac EU-a tako što u suradnji s državama članicama EU-a odlučuje o proračunu EU-a
- ▶ prati kako se koriste proračunska sredstva EU-a tako što nadzire Europsku komisiju i sve institucije EU-a u pogledu potrošnje sredstava.

Europski parlament poveznica je između građana i bitnih odluka. On daje oblik Europskoj uniji i odlučuje kakva će biti u budućnosti. Mladi bi trebali iskoristiti svoj glas kako bi odabrali viziju koja im je najbliža.

Svatom od izmjena europskih ugovora ovlasti Europskog parlamenta uvijek su se proširivale. U lipnju 2024. nova generacija mladih imaće priliku odlučiti tko će ih zastupati u Europskom parlamentu, što je prilika koju njihovi bake i djedovi nisu imali jer su izravni izbori za EP uvedeni tek 1979. **Građani će 2024. izabrati 720 zastupnika, a svaku državu članicu predstavlja između najmanje šest i najviše 96 zastupnika.** Zastupnici iz različitih zemalja i političkih stranaka okupljaju se u nekoliko klubova zastupnika, koje ujedinjuju zajednički ciljevi i vizije Europe.

Rad Europskog parlamenta svaki se mjesec odvija između Bruxellesa i Strasbourga. O zakonodavnim prijedlozima Europske komisije prvo se raspravlja u jednom od **20 parlamentarnih odbora u Bruxellesu**. Ti odbori, koji okupljaju mali broj zastupnika i bave se različitim temama i politikama, razmatraju prijedloge, mijenjaju ih i glasaju o njima. Izmijenjeni prijedlozi zatim opet idu u raspravu, ponovno se mijenjaju i o njima glasaju svi zastupnici tijekom **plenarnih sjednica u Strasbourgu**.

U svojem radu zastupnici moraju poštovati kodeks ponašanja, u kojem su utvrđena glavna načela o tome kako djelovati nepristrano, transparentno, marljivo, čestito, odgovorno, s integritetom te poštujući dostojanstvo i ugled Europskog parlamenta. Kodeks ponašanja unaprijeđen je 2023.

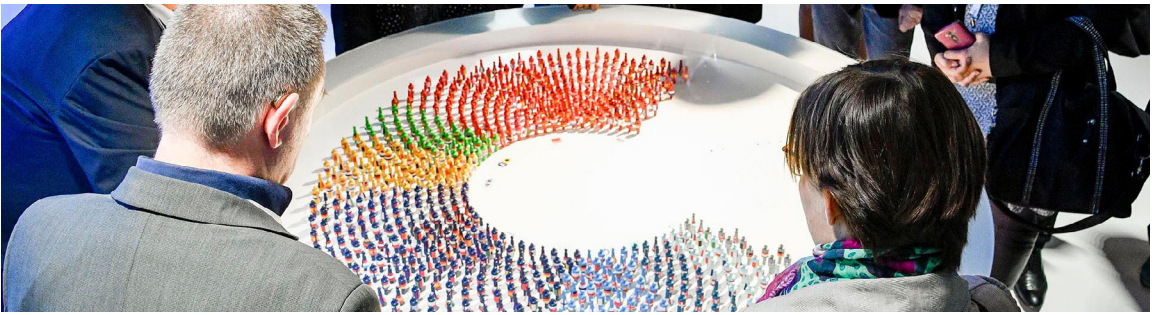

PITANJA

- ▶ Zastupnici u Europskom parlamentu građani su EU-a, baš kao i vi, koji se angažiraju u oblikovanju sutrašnjice EU-a. Koliko ih dolazi iz naše zemlje? Koje bi osobne odlike trebali imati ti zastupnici kada vas zastupaju?
- ▶ Zastupnici u Europskom parlamentu članovi su različitih klubova zastupnika. Koji su to klubovi i što ih međusobno razlikuje (posebno u pogledu ideja)?
- ▶ Kako rade zastupnici u Europskom parlamentu? Kako se upoznaju sa svim temama o kojima trebaju raspravljati i glasati?

EDUKATIVNI MATERIJALI:

- ▶ [Serija animiranih videozapisa „Kako stvari funkcioniraju?“](#) pruža objašnjenja o EU-u, uključujući odgovore na pitanja kao što su „Koje su ovlasti EU-a?“, „Što radi predsjednik Europskog parlamenta?“ ili „Što je rasprava o stanju Europske unije?“ (u trajanju do jedne minute)
- ▶ [Budi zastupnik u Europskom parlamentu](#) doživljaj je u virtualnoj stvarnosti koji mladima omogućuje da se okušaju u ulozi zastupnika, od rada u uredu do glasovanja na plenarnoj sjednici.
- ▶ [Doživite Parlament u 360°](#) virtualni je obilazak zgrada Parlamenta u Bruxellesu i Strasbourgu koji mladima omogućuje da se upoznaju sa zastupnicima u Europskom parlamentu i поближе se upoznaju s njihovim radom (20 minuta).
- ▶ Na [platformi zajednoza.eu](#) u e-tečaju naslovljenom „Što je to Europski parlament i kako funkcionira?“ objašnjavaju se osnove EP-a i funkcioniranje postupka donošenja odluka.
- ▶ [Kronologija Europskog parlamenta](#) pokazuje kako je Parlament postupno postao ključni akter u postupku donošenja odluka EU-a te se ističu ključno zakonodavstvo i izazovi (15 – 30 minuta).
- ▶ [Virtualna igra uloga](#), osmišljena za skupinu od 12 do 40 igrača, omogućuje mladima da se okušaju u zadaćama zastupnika i dožive cijeli zakonodavni postupak, a posebno način na koji zastupnici u Europskom parlamentu surađuju i dolaze do kompromisa.
- ▶ [Obrazovni alat „Europe@school – Aktivne nastavne jedinice o Europskoj uniji“](#) sadržava i klasičnu igru uloga koja će vašu učionicu pretvoriti u Europski parlament (60 – 120 minuta).
- ▶ Na internetskim stranicama Europskog parlamenta nalaze se [razni alati za usporedbu rezultata europskih izbora od 1979.](#), preuzimanje podataka i čak mogućnost igranja radi formiranja većine u Parlamentu nakon što se objave rezultati sljedećih izbora.
- ▶ U okviru [Kuće europske povijesti](#) izrađen je niz edukativnih resursa koji služe kao izvor informacija, pozivaju na razmišljanje te omogućuju preispitivanje te postavljanje pitanja i učenje o presudnoj ulozi povijesti u suvremenom svijetu.

Program Škola ambasador Europskog parlamenta (EPAS)

KVIZ

1. Četiri grada navedena u nastavku sjedišta su europskih institucija, ali u samo jednom nalazi se službeno sjedište Europskog parlamenta. To je:
 - a. Bruxelles, Belgija
 - b. Strasbourg, Francuska
 - c. Luxembourg, Luksemburg
 - d. Frankfurt, Njemačka

2. Koliko se zastupnika bira u EP 2024.?
 - a. 705
 - b. 751
 - c. 720
 - d. ništa od navedenoga

3. Koje su zadaće Europskog parlamenta?
 - a. bira predsjednika Europske komisije
 - b. oblikuje i donosi zakone
 - c. odlučuje o proračunu EU-a
 - d. sve od navedenoga

5. CJELINA KAKO POSTATI AKTIVAN EUROPSKI GRAĐANIN?

EYE

Europski izbori 2024.

Glasanje na sljedećim europskim izborima od 6. do 9. lipnja može biti prvi korak mladih prema tome da postanu aktivni europski građani. Kako bi to bilo jednostavnije, mogu se informirati na sljedeće načine:

- ▶ posjetiti internetske stranice o izborima na www.elections.europa.eu, na kojima se nalaze informacije o tome kada i kako glasati u svakoj zemlji te je moguće registrirati se za dobivanje podsjetnika za glasanje.
- ▶ pridružiti se mreži zajednoza.eu i dobiti pristup
 - informacijama o europskim izborima i o tome kako pomoći razglasiti informacije,
 - popisu aktivnosti i događanja u kojima je moguće sudjelovati te
 - obrazovnim materijalima i osposobljavanju o tome kako razglasiti informacije o izborima među članovima obitelji, prijateljima, vršnjacima i kolegama.

Mogućnosti za angažman mladih u EU-u

Demokratski angažman ne prestaje s izborima, nego ide ukorak s postupkom donošenja odluka tijekom čitavog mandata izabranih predstavnika. Poanta je dovoljno dobro **razumjeti što je na kocki** da bi se mogle donositi utemeljene odluke. Poanta je da se glas pojedinca čuje i mimo samog čina glasanja. Poanta je **razglasiti informacije i povećati senzibilitet o pitanjima** koja su bitna za građane i njihovu budućnost.

Mladi mogu podijeliti svoje ideje i oblikovati rasprave o budućnosti Europe na različite načine.

1. Na Europskom skupu mladih (EYE) u Europskom parlamentu u Strasbourgu i na internetu okupljaju se **tisuće mladih (u dobi od 16 do 30 godina) kako bi podijelili i oblikovali zamisli o budućnosti Europe** kroz međusobnu interakciju, inspiraciju i razmjenu mišljenja sa stručnjacima, aktivistima, influencerima i donositeljima odluka. Ideje se prikupljaju na internetskoj stranici youthideas.eu i tijekom susreta objedinjuju se u izvješće o idejama mladih koje se dostavlja svim zastupnicima u Europskom parlamentu. Neki sudionici imaju mogućnost dodatno razraditi najzanimljivije ideje i izravno ih predstaviti zastupnicima na EYE saslušanjima.

2. U okviru [programa Euroscola](#) u Strasbourgu okupljaju se učenici u dobi od najmanje 14 godina iz svih 27 zemalja EU-a, država kandidatkinja i Ujedinjene Kraljevine kako bi **raspravljali, zauzimali strane, pregovarali, unosili izmjene, glasali i naposljetku usvojili rezolucije o stvarnim europskim pitanjima**. Učenici imaju priliku saznati više o funkcioniranju europskih institucija, zatim raspravljati o demokraciji, temeljnim pravima i europskim vrijednostima te iznositi osobna mišljenja o odlukama koje se donose na razini Europske unije.
3. Osim Europskog skupa mladih i Euroscole u [ponudi Europskog parlamenta za mlade](#) nalaze se brojne druge mogućnosti za aktivno uključivanje. Možete provjeriti o čemu je riječ u Youth Hubu. Youth Hub osmišljen je kako bi se izravno odgovorilo na potrebe mladih, a korisnicima je omogućeno filtriranje pretraživanja u skladu s njihovim željama i interesima, **bilo da je riječ o učenju i otkrivanju novih sadržaja ili povezivanju i sudjelovanju u raspravama**.
4. Europska komisija, kao jedina institucija EU-a koja Europskom parlamentu i vladama EU-a može predložiti nove zakone, redovito želi čuti stajališta građana i dionika kad radi na novim politikama i zakonodavstvu, što je moguće na internetskoj stranici [Iznesite svoje mišljenje](#).
5. Građani također mogu pozvati Europsku komisiju da predloži nove propise u okviru [europske građanske inicijative](#). Nakon što određena inicijativa prikupi **milijun potpisa**, građani će imati priliku predstaviti je na javnom saslušanju u Europskom parlamentu. Komisija će zatim odlučiti kako postupiti.
6. Nakon donošenja europskog zakonodavstva **građani također mogu podnijeti predstavku Europskom parlamentu** kako bi zatražili provjeru načina provedbe europskog zakonodavstva i stupnja do kojeg europske institucije odgovaraju na njihove probleme. To se može učiniti na [internetskom portalu Europskog parlamenta za predstavke](#) ili u papirnatom obliku.
7. Mladi također mogu sudjelovati u [dijalogu EU-a s mladima](#), mehanizmu za kontakt između mladih i donositelja odluka u okviru **strategije EU-a za mlade**. Do 2027. u središtu će biti tri glavna područja: „**povezivanje, uključivanje i osnaživanje**“. Kontaktirajte [nacionalne kontaktne točke](#) kako biste se uključili. Neka od ideja mogla bi se pojaviti u jednoj od sljedećih rezolucija Vijeća Europske unije (koje predstavlja vlade EU-a).

PITANJA ZA RASPRAVU

- ▶ Imate zamisao o novoj politici ili mjeri na razini EU-a. Kako je možete predstaviti EU-u?
- ▶ Smatrate da europsko zakonodavstvo nije primjereno ili da se ne provodi na odgovarajući način. Kome se možete obratiti i potužiti?
- ▶ Tražite načine za kontinuiranu suradnju s Europskim parlamentom i podupiranje demokracije. Što Parlament nudi mladima?

EDUKATIVNI MATERIJALI:

- ▶ [Serija animiranih videozapisa „Kako stvari funkcioniraju?“](#) pruža objašnjenja o EU-u, uključujući odgovore na pitanja kao što su „Što napraviti da se vaš glas čuje?“, „Kako vi oblikujete institucije EU-a?“ (*u trajanju do jedne minute*)
- ▶ [Youth Hub](#) jedinstveni je internetski portal za cjelokupnu ponudu Europskog parlamenta za mlade.
- ▶ [Edukativni materijali „Demokracija EU-a na djelu“](#) kroz četiri interaktivne lekcije o demokraciji u EU-u i europskoj građanskoj inicijativi potiču učenike i studente da preuzmu aktivnu ulogu u europskim pitanjima.
- ▶ [Europski portal za mlade](#) pruža informacije na razini EU-a i država članica o mogućnostima i inicijativama koje su od interesa za mlade koji žive, uče i rade u Europi.

Euroscola

KVIZ

1. **Zajednoza.eu platforma je na kojoj ljudi mogu:**
 - a. tražiti prilike za stažiranje i zapošljavanje
 - b. pronaći događanja i osposobljavanja za potporu europskoj demokraciji
 - c. tražiti financijska sredstva za projekte kojima upravljaju mladi
 - d. upoznati se i povezati u vrijeme pandemije

2. **Pravo na podnošenje predstavki omogućuje građanima EU-a i osobama s boravištem u EU-u da:**
 - a. podnesu pritužbu ili primjedbu o primjeni prava Unije
 - b. zatraže od Europskog parlamenta da donese stajalište o određenom pitanju
 - c. aktivno sudjeluju u raspravi o svojoj predstavi u nadležnom parlamentarnom odboru
 - d. sve od navedenoga

3. **3. Mladi europski građani mogu:**
 - a. pozvati Europsku komisiju da predloži nove propise
 - b. iznijeti svoje mišljenje o planiranom europskom zakonodavstvu
 - c. podijeliti svoje zamisli o budućnosti Europe sa zastupnicima u Europskom parlamentu
 - d. sve od navedenoga

6. CJELINA MLADI NA DJELU

Svrha je posljednje cjeline podijeliti s mladima **ideje o mjerama koje mogu poduzeti** kako bi napravili prvi korak prema aktivnom građanstvu i uveli promjene koje žele vidjeti.

Ideje predstavljene u nastavku podijeljene su u pet skupina, ovisno o tome koliko vremena mladi žele posvetiti tim aktivnostima: 5, 15, 30, 60 minuta ili više.

Europska nagrada za mlade „Karlo Veliki“

Local EYES

U 5 minuta

- ▶ **počnite pratiti Europski parlament na svojim omiljenim društvenim mrežama.** Europski parlament prisutan je na Facebooku, Flickru, Instagramu, LinkedInu, Redditu, Spotifyu, X-u i YouTubeu;
- ▶ **retweetajte i podijelite u svojoj priči objave Europskog parlamenta te ih podržite i komentirajte.** Dijeljenjem objava s mrežom prijatelja i poznanika mladi će im pomoći da vide čime se Parlament bavi i da donesu utemeljenu odluku o tome kako glasati na europskim izborima 2024.
- ▶ **objavite priču / postavite objavu o europskim izborima 2024. i pozovite na glasanje.** Može se raditi samo o najavi izbora ove godine, s datumima (6. – 9. lipnja 2024.) ili o određenom području interesa, u kojem bi EU trebao (nastaviti) djelovati u sljedećih pet godina;
- ▶ **registrirajte se na stranici o izborima** za dobivanje podsjetnika za glasanje kako ne biste zaboravili izaći na izbore;

- ▶ **registrirajte se na** platformi zajednoza.eu i pozovite tri osobe za koje znate da će učiniti isto;
- ▶ **objesite europsku zastavu** na vidljivo mjesto!
- ▶ zatražite od škole da **postave izborne plakate** na oglasne ploče.

zajednoza.eu

U 15 minuta

- ▶ organizirajte **brzu, nenajavlvenu prezentaciju** učenicima u nekom drugom razredu. Svrha je te petnaestominutne prezentacije osvijestiti druge učenike o europskim izborima i dati im dva ili tri razloga da glasuju i/ili potaknu svoje prijatelje i obitelji da glasuju. Iako bi se prezentaciju trebala unaprijed dogovoriti s nastavnikom ili profesorom čija će nastava tog dana biti prekinuta, element iznenađenja ostavit će snažniji dojam!
- ▶ **rješavajte internetske kvizove** Europskog parlamenta:
 - u sklopu obrazovnog alata „Europe@school – Aktivne nastavne jedinice o Europskoj uniji“ u ponudi je i internetski kviz s 12 pitanja (2020.)
 - [Koliko dobro poznajete jedinstveno tržište EU-a?](#) (2022.)
 - [Koliko znate o ljudskim pravima u EU-u?](#) (2020.)
- ▶ **izradite kviz** na njihovoj omiljenoj internetskoj platformi s pitanjima o EU-u i pošaljite ga njihovim prijateljima i obiteljima s oznakom **#EUElections2024** kako biste provjerili što znaju o EU-u. Bilo bi idealno na kraju kviza pozvati na glasanje.

U 30 minuta

- ▶ **jednom tjedno pregledajte** [novosti na internetskim stranicama Europskog parlamenta](#) **kako biste saznali na čemu je Europski parlament radio** tog tjedna. Odaberite jednu temu i produbite znanje učenika o njoj. Objasnite to prijatelju ili članu obitelji.
- ▶ **posjetite internetske stranice zastupnika** iz svoje regije i saznajte na čemu su radili prošlog tjedna. Ako imaju pitanje o njihovoj aktivnosti, pošaljite im e-poruku.

U sat vremena ili više

- ▶ Ako mladi poznaju organizacije civilnog društva, influencere ili privatne organizacije koje bi mogle pomoći u službenoj kampanji za europske izbore 2024., mogli bi:
 - obratiti im se i provjeriti bi li htjeli dati svoj doprinos obrani europske demokracije;
 - pozvati ih da se prijave na platformu [zajednoza.eu](https://www.zajednoza.eu);
 - kontaktirati Europski parlament na youth@europarl.europa.eu.
- ▶ ako se nalaze u Bruxellesu, **posjetiti [Info Hub Europskog parlamenta](#)**. U tom novom objektu na raspolaganje je stavljen širok raspon resursa i interaktivnih aktivnosti da se zadovolji znatiželja posjetitelja: od istraživačkih materijala s otvorenim pristupom

do prilagođenih informativnih sadržaja, aktualnih izlaganja i događanja, kao i nove poučne staze o izborima koja građanima pomaže da donesu utemeljenu odluku polazeći od onoga što Europa čini za njih.

- ▶ **zatražiti virtualni razgovor za mlade** kako bi škola dobila priliku saznati više o ovlastima, ulozi i aktivnostima Europskog parlamenta uz 60-minutnu virtualnu prezentaciju te pitanja i odgovore prilagođene interesima skupine.

Posjeti Europski Parlament

U jedan dan ili dulje

Posjetite Europski parlament Za posjetitelje su **besplatno dostupne brojne ponude, od kojih su neke otvorene svaki dan u tjednu.**

U Bruxellesu i Strasbourgu:

- ▶ **posjetite zgrade Europskog parlamenta.** Moguće je rezervirati pojedinačne ili skupne posjete na internetskoj stranici [VisitEP](#). Posjet vijećnici, središtu europske demokracije, često ostavlja snažan dojam na posjetitelje! Rezervacija jednosatne prezentacije te prilike za postavljanje pitanja sa stručnim govornikom na sva 24 službena jezika jedinstvena je mogućnost za mlade da se pobliže upoznaju s europskim postupkom donošenja odluka.
- ▶ **posjetite Parlamentarij,** interaktivni i moderan muzej za sve dobne skupine posvećen europskoj demokraciji. Već ga je posjetilo više od 2 milijuna građana!

U Bruxellesu i na internetu:

- ▶ **posjetite Kuću europske povijesti** u Bruxellesu koja posjetitelje vodi kroz povijest Europe. Kako smo došli dovdje? Što je to sve značilo? Posjetitelji iz inozemstva također mogu doživjeti muzej na internetu i otići u besplatan [virtualni obilazak](#).

Diljem Europske unije

- ▶ Ako ne mogu doći u Bruxelles ili Strasbourg, mogu posjetiti centar [Europa Experience](#) u najbližem glavnom gradu u EU-u. **Centri Europa Experience multimedijски su prostori** u kojima s pomoću interaktivnih alata posjetitelji mogu dobiti izravan i fascinantnan uvid u to kako se Europski parlament suočava s najvažnijim izazovima današnjice.
- ▶ **Uredi za vezu Europskog parlamenta (EPLO-i)** u vašoj zemlji blisko surađuju s nastavnicima, profesorima i ostalim odgojno-obrazovnim djelatnicima. Također vode **program Škola ambasadora Europskog parlamenta (EPAS)** koji je osmišljen za srednje škole.

Svrha je ovih edukativnih materijala omogućiti jednostavan pristup resursima koji vam mogu pomoći da mladima objasnite koristi Europske unije, ulogu Europskog parlamenta i važnost glasanja.

Resursi se mogu slobodno kombinirati tako da se mladima ostavi dovoljno prostora za komentiranje, iznošenje vlastitih zamisli ili postavljanje pitanja o europskim izborima.

Registrirajte se za dobivanje podsjetnika za glasanje kako ne biste zaboravili izaći na izbore.

**Europski
parlament**